

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre... 8 korona
Félévre... 4 "
Negyedévre... 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

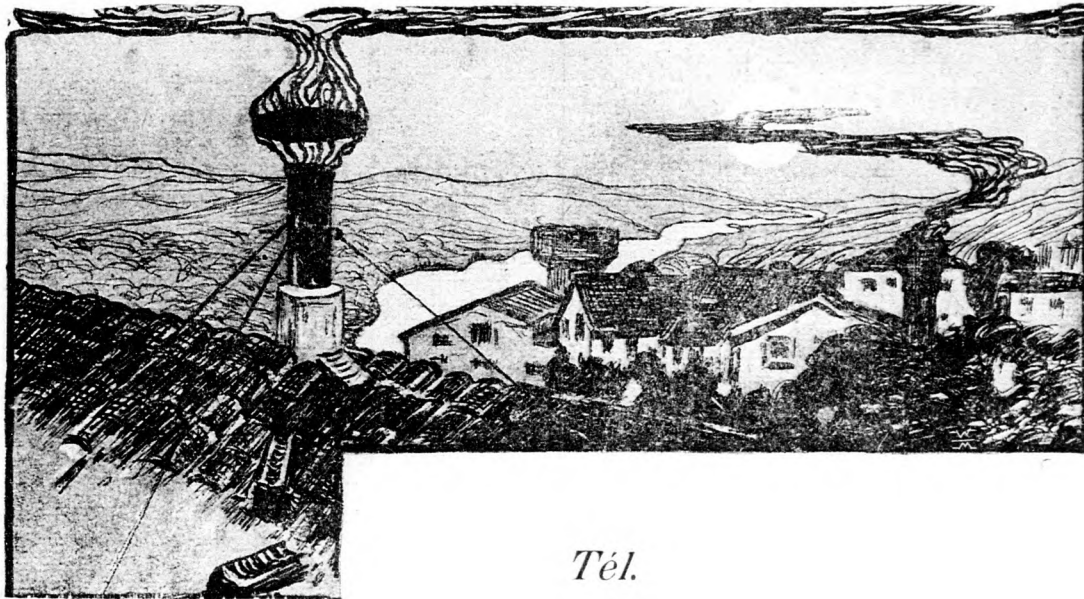
SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Tél.

Gyászol a természet. Tél apó a tájra
Fehér szemfedőjét halkan lebocsátja;
S nyájas temetője amerre fehérlik,
Fütyülő szélvihar nyargal rajta végig.

... Az alkony a tájat bús homályba vonja.
Tarka jégvirágok ülnek ablakomra.
S amint álmodozom halkan, elmerengve,
Tovaszálló nyaram, te jutsz az eszembe.

Ujra kergetődzünk enyelegve, játszva.
S délibábot üzünk, sápadt képű lányka.
Minden csupa élet. eltűnnek az árnyak;
S bohó gyermekésszel örülünk a nyárnak.

S im' a boldogságnak egy késő sugára,
Belopózik újra magányos szobámba:
Minden csupa élet, mint egyszer volt, nyáron,
Csupa rózsailat, csupa édes álom...

Forbáth Sándor.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

tüzérség háromszor huszonnégy, összesen hetvenkét üdvözlőlövést adott. A perronon Bittó Dénes pozsony-megyei főispán fogadta a fenségét, kit innen a fogadó szalonba kísért. Itt gyülekeztek Apponyi Albert gróf, a kormány képviselőjében, Brolly Tivadar Pozsony város polgármestere, a jubileumi bizottság részéről Zichy János gróf, Kohl Medárd püspök, Komlóssy Ferenc prépost a polgári hatóságok fejei és sok más előkelőség. Brolly Tivadar polgármester üdvözlő beszédet intézett a királyi herceghez.

A királyi herceg azután a polgármesterrel, Zichy Gézával és Kohl Medárd püspökkel beszélgetett, több más jelenlévővel kezét fogott, azután a sorfalat álló közönség éljenzései között a föllobogózt Stefánia-úton végig a Grassalkovich-palotába hajtatott.

A Szent Erzsébet Gyermekotthon javára este a városi színházban díszelőadás volt, amely fényesen sikerült. Pozsony város főúri, polgári és katonai köreiből alakult másfél száz főnyi társaság kilenc művészi élőképben bemutatta Szent Erzsébet pályafutását. Amikor Frigyes királyi herceg és Izabella királyi hercegnő a páholyba lépett, a zenekar a Himnuszt játszotta, a melyet a közönség állva hallgatott végig.

A főváros templomaiban vasárnapon kezdődtek az ünnepségek, melyekkel a magyar katolikus egyház Szent Erzsébet születésének hétszázéves fordulóját ünnepli. A *templomokban Veni Sancte, majd ünnepi szentmise volt, délután mindenütt alkalmi beszéd.* Különös fényvel ülték meg az ünnepet a budai Szent Erzsébet-kozostor templomában, ahol Kollányi Ferenc pápai prelátus mondott misét, Kanter Károly udvari apátplébános pedig szentbeszédet. A templomban ereklyeként őrzik Szent Erzsébet botját, melyet a hívők aznap megtekintettek. Istentiszteletek voltak a budai királyi vártemplomban, a budavári koronázó Mátyás-templomban, a józsefvárosi plébánia-templomban, a Szent István-bazilikában, valamint a női szerzetek templomaiban. Az ünnepi istentiszteletek november 19-én Te deummal fejeződtek be.

Visszavándorlók.

Amerikából újra kétezer kiábrándult magyar igyekszik vissza az ó-hazába. Azt is jelentik, hogy újabban erősen meggyarapodott a visszavándorlók száma. Úgy látszik, tehát nem muló jelenséggel állunk szemben, hanem tartós tünettel, amelyet hazafiúi örömmel üdvözlünk. Mert ha a visszavándorlás tartós marad — a kivándorlás megszűnését jelenti. Több mint húsz esztendő óta tart már a magyar népnek százezerszámra való kiözönlése a tengeren. Hasztalan volt beszéd, írás,

még törvény is a kivándorlás ellen, hasztalan csukták el a kivándorlási ügynököket s toloncolták vissza az útlevél nélkül valókat vagy azokat, akik nem a Cunard Line hajóján akartak az új világba utazni. A népvándorlás a tengerentúlra feltartóztatlan volt. Odkintről pénzek s levelek jöttek a kitünő amerikai keresetről s ez ellen a mágnes ellen tehetetlen volt a hazai föld, a törvény és a hatóságok. Most azonban, úgy látszik, megcsappantak a pénzek is, a dicséretektől áradozó levelek is. Ellenben megszapordott a visszavándorlók száma. Akik nem dollárokkal megrakva, ellenben koronák nélkül érkeznek vissza az ígéret földjéről, ahol immáron több az ígéret, mint a kereset. Amerika, úgy látszik, megtelt. Az új munkás-kezek százezreit már nem tudja foglalkoztatni.

A munkaviszonyok rosszabbodását elősegíti a szörnyű pénzválság, amely tudvalevően az Egyesült-Államokból indult ki. S jönnek vissza búsan, elcsigázottan kivándorolt véreink, elrettentő például mindazoknak, akik a kivándorlás gondolatával foglalkoztak. Csak jöjjenek, csak jöjjenek. Ez a szegény, megvetett haza még el tudja tartani őket. Csak jöjjenek és hirdessék, hogy jobb itthon. Ennél hatásosabb ellenszere a kivándorlásnak nincs és nem is lehet.

Erzsébet-Múzeum.

Magyarország történetében Erzsébet néven két nemes női ideál vált halhatatlanná. Az egyik a gyöngéd vallásosság, a szeretet és könyörületesség, a másik a lélek nemessége és a martiromságig menő asszonyi szenvedés eszménye. Árpád-házi Szent Erzsébet emlékét, amely a tizenharmadik század történetét lengi be csodás liliomillatával, most ünnepli a nemzet kegyelele s ugyan-csak most nyílik új alkalom, hogy szeretetünk és hódolatunk ismét megnyilatkozzék Erzsébet királyné emlékezte iránt, aki a nemzeti megújulás idején ült a magyar királyi trónon; korunkban élt, szenvedett s halt meg tragikus halállal.

Ferenc József király elrendelte, hogy az Erzsébet királynéra vonatkozó ereklyetárgyakat egyesítsék s múzeumba foglalva, örök emlékezetül átadják a magyar nemzetnek. Ez a királyi elhatározás egészen a mienké teszi dicsőült Erzsébet királynét, aki nemcsak életében volt áldásos védőasszonya Magyarországnak; hanem halóporában is ránk sugározza emlékezetének fényességét. A koronás királyi hitves nemes és gyöngéd rendelkezéséből létesült ereklyegyűjtemény eleven forrás lesz, a melyből Erzsébet királyné emlékének magyar kultusza örökre táplálkozni fog, újra meg újra friss erőt és lendületet merítve.

Veszünk luczernamagot

Arankamentes és nagyarankamentes **lóheremagot**

a legmagasabb áron.

Lóheremagból kérünk 5 kilós mintát utánvétel mellett.

Magyar **Mezőgazdák**

Szövetkezete

Bpest, V., Alkotmány-u. 31.

A budai királyi palota krisztinavárosi szárnyának második emeletén, a koronaórség helyisége mellett, helyezték el az Erzsébet királyné emlékéét őrző ereklyemúzeumot, amelyben fölhalmozták a királynéira emlékeztető tárgyakat. Az emléktárgyak két termet töltenek meg és érdekes történeti intimitásokat is hoznak nyilvánosságra. Így egy udvarhölgy kezeírásában megvan annak a táviratnak szövege, amelyet az akkor külföldön tartózkodó Erzsébet királyné küldött II. Vilmos császárnak, mikor a németek uralkodója híres felköszöntőjét mondotta a magyar dicsőségről.

Magyar szívének e beszédes tanúságai mellett a királynénak Magyarországról s a magyar nemzetről még több más nyilatkozata is van itt, részint kéziratban, részint mások följegyzésében megörökítve. Első beszéde, amelyet Magyarországhoz intézett, amikor Szcitovszky hercegprimás és Andrássy Gyula gróf vezetésével országos küldöttség hívta Magyarországra. Érdekesek a királyné magyar dolgozatai is. Az egyik Kolonics bíboros idejéből azt tárgyalja, hogy a magyar nemzet milyen szívósan ragaszkodott jogaihoz s állami önállóságához, ha a hatalom fenyegette. Értékes ereklye az a néhány levél, amelyet a királyné Eötvös József báróval váltott. Remélte, hogy a levélváltás hasznára lesz magyar stílusának. Ott van az ereklyék között az a papírszelet, amelyre Andrássy Gyula gróf a királyné számára följegyezte az akkor Ragazban tartózkodó Eötvös címét. Két levele maradt meg a királynénak; az egyiket 1867. év nyarán Ischlben írta. Mindkettőben szerénység és gyöngédség, szinte gyermekies tisztelet hangján szól az írónak. Eötvös két megörzött levele kis stílus-hibákra figyelmezteti a királynét. Szívet érintő hatással van a szemlélődőre egy kis papírlap, a melyre a királyné finom keze a jellegzetes hajszálvonásokban Vörösmarty Szózat-ának első versszakait jegyezte föl.

A királyné magánéletére vonatkozó emléktárgyak között van utitáskája, a melytől bolyongásaiban soha sem vált meg. A kis kanna, a melyből maga töltögette a kávé, a mikor udvarhölgyeit vendégül látta. A budai várkert kis összahajtható kulcsa, a melyet mindig magával hordott, a mikor Budapesten időzött. A pohár, a melyből a frissen fejt tejet itta. Fekete kemény amazonkalap, a mely egyszer az életét mentette meg, mikor Normandiában a lóról lebukott s szerencsétlenül éppen a fejére esett. Ennek a kalapnak köszönhetette, hogy egy-két napi rosszulléttel menekült a bajból. Van egy pamlag, amely rugókkal különböző helyzetekbe hozható. Ennek a pamlagnak érdekes története van. Mikor Erzsébet királyné Mária Valériát hordta a szíve alatt, azt akarta, hogy gyermeke Budán szülessék. Az udvar ellenzésével szemben Andrássy Gyula gróf kivívta, hogy a királyné akaratát teljesülhetett. A királyné ezen a pamlagon pihenve jött akkor Bécsből Budapestre. Érdekesek még a királyné könyvei, a melyek közt a magyar remekírók is megvannak. Vannak aztán még Rudolf trónörökösre vonatkozó emléktárgyak, föliratok, díszalbumok és szekrények.

A csernovai gyilkos Bécsben.

Hösként ünneplik Bécsben a keresztényszociálista és cseh képviselők Hlinka András plébánost, aki ma holnap vonul be a váci államfogházba, hogy ott megkezdje két esztendő fogházbüntetését. A Reichsrat folyosóin most elragadtatással nyilatkoztak Hlinka egyéniségéről, aki szerdán este szabad előadást tartott a magyarországi nemzetiségi viszonyokról, s természetesen véres színekkel festette a magyar „faj“ rémuralmát. A szláv képviselőket egy híradás szerint nagy örömmel töltötte el az a körülmény, hogy az előadáson az osztrák kormány is képviseltette magát Praschek cseh tárcanélküli miniszterrel. Hogy tetszik vagy nem tetszik-e Hlinka egyénisége a cseh uraknak, azzal keveset törődünk. A főtisztelendő úrhoz személyesen nincsen szerencsénk, de lenne bár a kiválóbb legkiválóbbika, a mi szemünkben hazaáruló agitátor ő, aki bűnös eszközökkel szolgálja a rombolás ügyét. A tehetség nem mindig jár együtt a jellemmel, a szónoki képesség nem jelenti egyúttal az egyéni tisztességet is.

Aki, miként Hlinka, nem átal ismeret en, gyanús célokra pénzeket gyűjteni, s azokkal kurtán-furcsán elszámolni, aki tisztára feltűnési viszketegből, stréberségből a csendőrpuska elébe fanatizálja híveit, annak az embernek sem jellemét, sem egyéni tisztességét nem ismerhetjük el. Eljön az ideje, lehull majd a lepel ennek a közveszélyes, brutális demagógnak viselt dolgairól, s a megcsalatott tótság kiábrándul ebből a mártírból is, ahogyan már nem egy Hlinkából kellett kiábrándulnia. Hlinka úrral egyelőre leszámolt a magyar közélet. Két esztendeig csendes ember lesz, a váci fogház magányában bőséges alkalma lesz arra, hogy magában szálljon vagy hogy újabb hazaáruló terveket főzzön ki.

De már azzal a hireszteléssel, hogy az osztrák kormány Praschek cseh tárcanélküli miniszterrel képviseltette volna magát Hlinka előadásán, amely nyilván izott a magyarok elleni gyűlölettel és hemzsegett a tendenciózus hazugságoktól, nem hagyhatjuk kommentár nélkül. Mindenekelőtt kijelentjük, hogy a híradásnak ezt a részét nem hisszük el s várjuk a cáfolatot. Lehet, hogy Praschek úr valóban megjelent az előadáson, de nem mint miniszter, hanem mint magánember. Így is a legnagyobb fokú ildomtalanág volt a jelenléte, de vegyük tekintetbe azt, hogy a tejes embertől, aki a század-kürtösségből tisztára véres szájjával küzdötte fel magát a miniszteri székbe, politikai önmegtartóztatást és disztíngválási képességet nem igen várhatunk. Nem hisszük el az osztrák kormányról, hogy ezt megtenni merészkedett volna, Hlinka nyílt ellensége annak a magyar államnak, amely évszázadok óta — sajnos — szorosán össze van forrva Ausztriával, amelylyel közös uralkodója és — sajnos — közös intézményei, törvényei vannak.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

— SZÖVETKEZÉS —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

☛ Nagy köpinczéi: BUDAFOKON. ☛

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ELELMICZIKKÉT**. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Székelyek szövetkezetei.

A múlt év végén a székely vármegyék területén 153 hitelszövetkezet dolgozott. Működésük 534 község területére terjedt ki. A hitelszövetkezeteknek volt 35,314 tagjuk 50,507 üzletrészszel, melyek értéke 2 millió 616,160 korona volt. Ebből tényleg már 1 millió 770,200 koronát fizettek be. A betétek összege 2 millió 276,500 koronát tett ki, a tartalékalap pedig 386,900 koronát. A székelyföldi vármegyékben legtöbb hitelszövetkezet működik Marostordában. És pedig 47. Udvarhelyben 34, Háromszékben 27, Torda-Aranyosban 20, Kisküküllőben 18 és Csikban 17 tevékenykedik a a székely gazda jobbélte érdekében.

A fogyasztó és értékesítő szövetkezetek keletkezése és föllendülése az utolsó évek alatt vett csak nagyobb arányokat. A kirendeltség munkájának megkezdésekor mindössze két ilyen szövetkezet munkálkodott. A múlt év végére pedig számuk már 61-re szaporodott. Érdekesen nyilatkozik erre nézve a kirendeltség jelentése, amikor a többek között a következőket mondja: „A fogyasztási szövetkezetek haszna oly közvetlenül és oly nyilvánvalóan érvényesül, hogy azok alakítására legkönnyebb a hajlandóságot fölkeltetni, illetve fölkeltik azt a már működő fogyasztási szövetkezetek sikerei. A dolog természetében fekszik a fogyasztási szövetkezetek terjedése s mindennél világosabban bizonyítja, hogyha egy intézménynek sikerült a népjólét fejlesztésére vezető utat megtalálni, felülről jövő hatósági kényszerítés nélkül maga a nép fogja azt elsajátítani és megvalósítani“.

Igy szól az elfogulatlanul bíráló hivatalos jelentés. Annyira találó ez a megjegyzés, hogy hozzá tennünk aligha lehetne valamit. A fejlődésre vonatkozólag megállapíthatjuk, hogy a már jelzett két fogyasztó szövetkezet a kirendeltség működése kezdetének évében 300 üzletrészszel 18,020 korona évi forgalmat tudott csak elérni. A múlt év végén kimutatott 61 szövetkezet azonban már 16,029 üzletrészszel dolgozott és 1 millió 309,113 korona évi forgalmat ért el. Legtöbb fogyasztó szövetkezet és pedig 29 Udvarhelyben tevékenykedik. Marostordában 16, Háromszékben 9, Csikban 4, Torda-Aranyosban 2 és Kisküküllőben 1 fogyasztó és értékesítő szövetkezet dolgozik a székely nép jobbélten. Az összes forgalomnak körülbelül a felét az udvarhelymegyei

szövetkezetek bonyolították le. A székely fogyasztó szövetkezeteknek nagy segítségükre van a Hangya által Nagyenyeden felállított áruellátó és ellenőrző fiókközpont.

A székely tejszövetkezetek szervezése és fejlesztése teljesen a kirendeltség érdeméül tudható be. Azelőtt a Székelyföldön egyáltalán nem működött ilyen intézmény és a tejnek természetesen értékesítési piaca sem volt. Most pedig örvendetesen annyira fejlődött a dolog, hogy a kirendeltség működése területén 50 tejszövetkezet van megalakítva, melyből 40 tényleg dolgozik. Van a tejszövetkezetnek összesen 3771 tagjuk. Feldolgoztak és értékesítettek ezideig összesen 4 millió 949 ezer 544 liter tejet és ezért 967,681 koronát fizettek ki a szövetkezeti tagoknak. Tekintettel arra, hogy a székelyek főként az utolsó időben, nagyszámú, jól tejlő nyugati fajta marhát szereztek be, bizonyosan remélhető, hogy a tejszövetkezetek bevételei a jövőben hatalmas arányokban fognak emelkedni. A legelső székely tejszövetkezet a nagybaconi volt. 1903 elején alakult. Azóta 54,012 liter, nagyobb részben juhtejet dolgozott fel és egyéb a juhtenyésztéssel kapcsolatos, értékesített termékekkel a szövetkezet 410,523 koronát fizetett ki a tagoknak. Legnagyobb a székely tejszövetkezetek között a nagyernyei 236 taggal. Ez már összesen 947,578 liter tejet dolgozott fel és 114,907 koronát fizetett ki.

Érdekesek a kirendeltség támogatása mellett egymásután alakuló állatbiztosító szövetkezetek. Ezek szervezésénél a kölcsönösség elve mellett szabályként van felállítva, hogy az állatállományban 5%-on felül bekövetkező károsodáskor nem az érdekeltég kölcsönösen, hanem a Magyar Kölcsönös Állatbiztosító Társaság ad kártalanítást $\frac{1}{2}\%$ viszontbiztosítási díj fejében. Ezideig a kirendeltség 30 ilyen állatbiztosító szövetkezetet szervezett. Szándékozik továbbá a szövetkezeti gabonaraktárak dolgát is előbbre segíteni. Máris több raktárszövetkezet van megalakítva, de működésben csak kettő, a gidófalvi és a sepsiszentgyörgyi van.

Figyelemreméltó munkásságot fejtenek ki a Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezetének székelyföldi fiókjai is. A három fiók útján a szövetkezet értékesíti az eladó terményeket és közvetíti a gazdasági szükségleteket. A szövetkezet az utolsó $2\frac{1}{2}$ év alatt székely kisgazdáknak 601,895 koronát fizetett ki az értékesített gyümölcsért, vajért, tojásért, lóheremagért és egyéb terményekért. Ezenkívül mintegy 144 ezer korona értékű gazdasági gépet hozott a székelyek között forgalomba.

Uj szövetkezeti gabonaraktár. Székelyudvarhelyről jelentik, hogy ott a vasuti állomásnál az Országos

**LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

• MI UJSÁG? •

A gazdák és a kiegyezés. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya kedden délelőtt Dessewffy Aurél gróf elnöklésével tartott ülésében foglalkozott a kiegyezési javaslatokkal. Az ülésen jelen volt Wekerle Sándor dr. miniszterelnök és Darányi Ignác földművelési miniszter is. Az igazgató-választmány Rubinek Gyula igazgató javaslatára egyhangulag állást foglalt a kiegyezés mellett, mert a lehetőség szerint számol azokkal a követelésekkel, amelyeket az OMGE. a magyar gazdatársadalom és a magyar mezőgazdaság érdekében már régebben fölállított. A gazdák által elfogadott határozati javaslat e mellett sürgeti a kiegyezésben biztosított börzereformnak mielőbbi megvalósítását, a mezőgazdasági szeszgyártás kiterjesztését, a malomipar védelmét és újból a leghatározottabban tiltakozik a balkáni állatbehozatal ellen.

Darányi miniszter a székelyföldi vízhiányért. Régi panasz a Székelyföldön, hogy a vízhiány főleg a nyári hónapokban igen nagy s ez az állattenyésztés fejlődését gátolja, nem is említve azt, hogy a közegészségügyi viszonyok sok helyen igen kedvezőtlenek. Ezek a körülmények arra birták Darányi földművelésügyi minisztert, hogy a Székelyföld e régi baját enyhítse, mivégből megbizta Sárkány Miklós főmérnököt, hogy a Székelyföldet bejárja s a vízszelő forrásokat térképileg állapítsa meg.

A szegedi tanyai király meghalt. Mint szegedi levelezőnk jelenti, meghalt a tanya királya, Pálffy Antal, a szegedi törzsökös polgárság legtipikusabb alakja, aki egyaránt hatalmas volt testi és lelki erőben és elszakíthatatlanul szívósan ragaszkodott a szegedi homoki rögökhöz. Hetvennyolc évvel a vállán ijjú lélekkel, mosolygó szemmel járt a fehér bajuszú öreg magyar, aki egy egész fejlet vált ki az ő szegedi magyarjainak a táborából úgy alakra, mint észre. O volt a tanyavilág esze, pátriárkája, a kihez évtizedeken át zarándokolt a nép tanácsért, protekcióért, minthogy nagyobb megértésre, több jóakaratra sehol sem számíthatott. Az öreg Pálffy őszintén, igazán szerette a népet és évtizedekig kifogyhatatlan jóssággal védte érdekét.

A boldogult a legrégebb szegedi családok ivadéka; unokatestvére volt a nemrég elhalt polgármesternek, Pálffy Ferencnek és leszármazottja a Dózsa György korabeli híres Pálffy főbírónak a kinek levágott fejét ezüst tálcán küldték be a szegedi várkapitánynak. Pálffy Antal elvégezte a gimnáziumot, és a mikor az ötvenes években az osztrák kötéllel fogta a katonának való magyar fiúkat, Antalt az édes anyja elbujtatta a tanya-birodalomban. Azt mondják, így ragadt kint a tanyán, ahol fölcsapott parasztnak és haláláig hű maradt a tanya-hoz és népéhez. Művész, író, politikus, aki érdeklődött a szegedi sajátosságok iránt, első kötelességének ismerte, hogy a szeme közé nézzen a tanyai királynak és kezét szorítson vele. A nagy erejéről híres ember vasmarkának a ropogtatására a legerősebb markú emberek is fölajdultak. Az elhunyt életének emlékezetes mozzanata 1883 október 10-én történt, a mikor a királyt Ásotthalmán előzetes bejelentés és programon kívül üdvözölte és engedelmet kért tőle, hogy a látó-

gatás emlékére Ásotthalmát Királyhalom-nak nevezzék. A nép mellszobrot állított a királynak azon a helyen, ahol az üdvözlés történt. Részt vett a velencei és római zarándoklatban. Rómában XIII. Leó, az akkori pápa megáldotta, a mostani pápa, X. Pius, aki akkor velencei pátriárka volt, kezét szorított a tanyai magyarral és tolmács segítségével beszélgetett vele. Mikor aztán a velencei pátriárkát pápává választották, Pálffy Antal eldicsekedett vele, hogy ő már kezelt őszentségével.

— Igen csak az a nézetöm, mondta, hogy beválik majd pápának, mert értelmes embőrnék látszott, mi több, igen jó embőrnék.

Jókora vagyona volt Pálffy Antalnak, Domaszéken ő volt az első birtokos, de puritán szerénysége mintául szolgálhat sokkal szegényebb polgároknak is. Csak a maga személyére volt fukar, de gyöngéd és jóságos volt embertársaihoz. Túlnyomóan a tanyán lakott és családja nem tudta rávenni, hogy valami kényelmességet engedjen meg magának. A közgyűlésen állandóan a tanyai nép érdekéért szállt síkra, a lapokba is irogatott a tanyai ügyes-bajos dolgokról és sokszor mondogatta: — Addig nem halok meg, míg a csirke-adót el nem törlik. A város közönsége remek koszorút helyezett Pálffy Antal ravatalára. Temetésén ott voltak Kelemen Béla főispán, Kállay Albert, a tanács tagjai és vagy tízezer főnyi közönség.

Egy ártatlan áldozat. Végzetes véletlennek lett az áldozata egy kis római pékinas. Rómából ugyanis azt jelentik, hogy egy orvos elveszítette egy pörét egy gazdag földbirtokossal szemben s emiatt annyira elkecsereedett, hogy az utcán rálőtt ellenfelére. A golyó azonban célt tévesztett és amíg a földbirtokos sértetlen maradt, egy pékinas halálosan megsérült. A dühöngő embert a katonák fegyverezték le.

Tolvaj és utonálló cigányok. Fóth mellett, a gróf Károlyi László uradalmához tartozó sikatori pusztabirtokon a minap két cigányasszony vetődött be a tanyásnéhoz. Erőnek erejével azt akarták, hogy ez jóslatasson magának. Hasztalanul tiltakozott a menyecske, a két cigányasszony látva, hogy egyedül van otthon, közrefogta. Az egyik elkapta a tenyerét és szapora beszéddel felsorolta a temérdek szép és kellemes dolgot, amelyek a közel jövőben a menyecskét el fogják árasztani. A másik cigányasszony a jövődőlés alatt a belső szobába somfordált és ott a szekrényből összekapkodott minden értékesebb tárgyat, ami csak a keze ügyébe került: pénzt, ékszert, ruhát, fehérneműt. A lopott holmival aztán az ablakon keresztül akart elszökni. A tanyásné azonban rosszat sejtett, kiszabadította magát a másik cigányasszony kezeiből, az udvarra ugrott és a tolvajokra zárta az ajtót. Aztán lármát csapott, mire az elősiető emberek mindkét cigányasszonyt lefűlelték. Mindakettő megesküdtött a lelke üdvösségére, hogy olyan ártatlan, mint a ma született gyerek. — Nyíregyháza környékén a napokban Benedek János országgyűlési képviselőnek volt része egy kis cigánykalandban. A képviselő kocsin hajtatott végig az országúton, mikor egy csomó cigány furkósbokkal a lovak elé állt. A lovak megriadtak és nekivágtak a cigányoknak, akik mégsem akarva a kocsi alá kerülni, utat nyitottak. Dühükben revolvert rántottak elő és több golyót küldtek a kocsi után, de nem találtak el senkit. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

Elkülyesztett hajó. Fiuméből jelentik, hogy egy odaérkezett görög hajó kapitánya bejelentette a tengerészeti hatóságnak, hogy a múlt héten egy olasz vitor-

Központi Hitelszövetkezet gabonarakartát épített. Az építés már annyira előrehaladt, hogy pár hét alatt a raktár és a berendezése teljesen kész lesz s átadhatják rendeltetésének.

Szövetkezők jutalmazása. A „Hangya“ kötelékébe tartozó szövetkezetek legutóbbi nagygyűlése a hozzánk beérkezett s a Károlyi Sándor gróf által alapított jutalomdíjra vonatkozó pályázatok ügyében meghozta a döntést. Örömmel tapasztaljuk, hogy évről-évre növekedik azoknak a száma, akiket a fogyasztási, hitelszövetkezetek és gazdakörök igazgatósága érdemesnek mond azon jutalomra, amelyet a magyar szövetkezetek atyja, Károlyi Sándor gróf alapított, s amelyet halála után is tovább folytatni szükségesnek látszik. Száz korona jutalomdíjban részesültek ezúttal Bieliczky Albin leszétei kántortanító, Kovács István zselizi káplán, Erdélyi Sándor nagymajláti tanító, Sárközy Kálmán tassi-i tanító, Kisfaludy Mihály környei tanító és Szabó János attaljai tanító. Dicsérő oklevelet nyertek: Szokolay Pál tótkomlósi tanító, Pollmüller Károly kemencei szövetkezeti könyvelő, Schnellbach Károly aradszentmártoni tanító, Berzsenyi Béla mátraverebélyi körjegyző, Plósz István aldebrői gazda, Simon András aldebrői gazda, Bech Jakab kompolti pénztárnok, Zsilavy Antal verpeléti tanító, Gömöri Károly csálatelepi tanító, Sarkadi Nagy Imre tiszassai ev. ref. lelkész, dr. Hajnal Albert ókigyósi uradalmi orvos, Hauka János nagykosztolányi tanító, Deák Gergely sóváradai jegyző, Marikovszky Gyula és Matis János kibédi tanítók, Hollós János pénzügyi titkár Nagyenyed, Bereczki István pénzügyi igazgató Nagyenyed, Papp Vilmos sarudi tanító, Homlokos Emil csákyói tanító, Cserenyák János mezőzombori tanító, Juhász István örösi gazda, Pájer Ferenc traufonfalvai lelkész, Kacsanszky Ferenc kistapolcsányi kovácmester, Selley János kistapolcsányi róm. kath. káplán, Szijj Bálint nagyigmándi gazda, Szombathelyi Béla baranyabaksányi körjegyző, Godzsa László kisgercei tanító, Kardoss Ferenc mucsi-i r. k. kántortanító, Kodrea György alsócsucsa tanító, Szarvas János balogiványi tanító. Reméljük, hogy az elismerés ezen jele újabb buzdításul szolgál a kitartó és buzgó munkára.

A széndrágaság és a szövetkezeti eszme. A „Magyar Ipar“ jelenti: A budapesti fa- és szénkiskereskedők ipartársulatának kebelében az év elején árubeszerzési szövetkezet alakult, melynek egyedüli célja, hogy tagjai részére olcsó tüzelőanyagot szerezzen be, hogy azok a nagyközönséget kellően, jutányosan és szolidan elláthassák. A társulat, melynek törvényszékileg bejegyzett cége „A budapesti fa- és szénkiskereskedők árubeszerzési szövetkezete“, mint prospektusában kijelenti, nyereség nélkül dolgozik, mert kizárólagos célja az, hogy kényszereszközök alkalmazásával a nagyközönséget törvényellenes megkárosítás, megsarcolás és zaklatástól megóvja és az, hogy a szövetkezeti tagoknak (kiskereskedőknek) módjában legyen a fogyasztókat jutányosan, főleg pedig becsületesen kiszolgálni. A prospektus kijelenti továbbá, hogy a szövetkezet vezetősége tagjait, ha kell, kérlelhetetlen szigorral fogja a tisztességes eljárásra szorítani. Nevezetesen a most kifejtett elvek ellen vető tagokat (kiskereskedőt) irgalom nélkül ki fogja zárni a kedvezményből, hogy a szövetkezet neki tovább is árút adjon, sőt még szigorú pénzbüntetések alkalmazásától sem fog visszariadni és minden előforduló esetben a megrövidített vevőt teljesen kártalanítani is fogja, ha majd az illető a kárt a szövetkezet irodájában (VI., Király-u. 56. sz. a. I.) bejelenti, csakhogy a szövetkezet célt, a nagyközönség becsület

kiszolgálását elérje. A közönség tájékoztatására minden szövetkezeti tag üzletének bejártánál egy feltűnő tábla fogja az illető kiskereskedőnek a szövetkezet-tagsági minőségét hirdetni, hogy minden tévedés és megtévesztés ki legyen zárva.

Előfizetési felhívás!

1907 november hóban új előfizetést nyitunk a **Független Ujság**-ra.

A „Független Ujság“ tizenhárom esztendő óta a magyar népnek,

a földmivelő- és kisiparos-osztálynak

őszinte barátja, jóakarója, tanácsadója.

Hetenként beszámol az olvasónak mindarról, ami az édes hazában és kint a nagy világban történik.

A gazdasági haladásnak, a szövetkezeti mozgalmaknak, a kisemberek boldogulásának

a „Független Ujság“

az egyedüli ujságja és szóvivője a magyar sajtóban.

Amellett, hogy a **Független Ujság** tájékoztatja a gazdát, kisiparost mindarról, ami őt érdekli; „Mulattató“ rovatában elbeszéléseket, költeményeket, ismeretterjesztő olvasmányokat közöl hétről-hétre.

Küzd a magyar nemzet gazdasági jóléteért, fölkarol minden mozgalmat, amely a magyar nép megerősödésére irányul.

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kisemberek érdekeinek megvédése“.

Ennek a mi programmunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentúl is hiven csoportosuljanak a „Független Ujság“ kibontott zászlója alá.

Egyszóval: a „Független Ujság“ a magyar nép őszinte barátja, tanácsadója, melyet elismert magyar írók szeretettel írnak a magyar nép számára. A „Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyv“ című karácsonyi ajándékunkat, amely kiváló írók tollából számos tanulságos és hasznos cikket, képekkel ellátva tartalmaz, mindazok megkapják, kik legalább félévre előfizetőink sorába lépnek.

Előfizetési ár:

Egész évre	8 korona
Félévre	4 „
Negyedévre	2 „

Minden egyes t. előfizetőnket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujjtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „Független Ujság“-ot tehetségéhez képest terjeszteni. Hazafiui tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

lášhajóval összeütközött, aminek következtében a vitorlášhajó elmerült. A legénységet a görög hajó kimentette és Fiuméba hozta. A vitorlás kapitánya azonnal az olasz konzulátusi hivatalba ment, ahol kérte, hogy a görög kormányt szólítsák föl 16.000 korona kártérítés fizetésére. A görög hajó kapitánya azt állítja, hogy az összeütközés oka a vitorlášhajó volt, amelynek nem égtek a lámpásai.

Orosz katonai kémek. Varsóból táviratozzák, hogy ott több gyanús embert elfogtak, a kik a varsói katonai kerület vezérkari térképeit és több katonai titkos okmányt egy szomszédos nagyhatalomnak el akartak árulni. Alexandrovóban is letartóztattak két férfit és egy asszonyt. Bebizonyosodott róluk, hogy katonai kémek. Tervrajzokat és mozgósítási terveket találtak náluk, amelyeket Thornba akartak vinni, hogy átadják azt egy nagyhatalom vezérkari kémének s átvegyék tőle árulásuk díját. A letartóztatottak között van a Vistulavasut mozgósítási osztályának két hivatalnok is. Ezzel a leplezett árulási afférral egyidejűleg nagy kiterjedésű összeesküvést fedeztek föl, amely a kémkedéssel szoros összefüggésben van. Kiderült, hogy az összeesküvők nagymennyiségű fontos és titkos okmányokat akartak külföldre juttatni. Elfogtak két betűszedőt is, akik az államnyomdában voltak alkalmazva. Valamennyiöket haditörvényszék elé állítják és büntetésük valószínűleg akasztófa lesz.

Eltolt színház. Newyorkból jelentik: A mult csütörtökön fejezték be a Montauk-színház eltolását. Körülbelül 300 méterre tolták el a színházat régi helyéről. Néhány nap mulva a színház új helyén megnyílik. Az eltolt épület téglából van felépítve és súlya 85.000 tonna. Oriási súlya dacára egyetlen téglája sem mozdult el és a nagy nehézségekkel járó munkánál egyetlen munkás sem sérült meg. A munkát már júniusban megkezdték, amikor a vízvezetéki és egyéb összekötő hálózatokat elválták, azután fagerendázattal támasztották alá az egész épület alapzatát. Az így készült állványzat alá széles vaspántokon, síneken gördülő acélhengereket helyeztek, számszerint 1250-et. Ezeket a hengereken tolták el lassan és óvatosan az egész épület egészen addig a helyig, ahol az új alapzatot már előzőleg elkészítették. Hajtóerőül mindössze 3 emeltyű szolgált, egyenkint 5 tonna emelőerővel, melyek pusztán kézzel lettek mozgásba hozva. A vízszintes irányban való továbbtoláshoz 12 munkás volt szükséges, kik egymaguk tolták el az óriási épületet rendeltetési helyére. Az elért eredmény már csak azért is nagyjelentőségű, minthogy, bár az új és a régi hely közti távolság csak 300 méter, a színházzal egy nagy ívet kellett megtenni, míg vele jelenlegi helyére érkeztek.

Mi minden történik egy tengeri hajón. A Slavónia Cunard-gőzös parancsnoka jelentést teit a fiumei rév hivatalánál, hogy a hajó legutóbbi útjában három haláleset és egy szerencsétlenség, valamint két más eset fordult elő. Október 8-án a Carpathia-gőzöson egy Medyarsag Mária nevű asszony, ki férjéhez akart Amerikába utazni, megőrült. Az asszonyon már az első napon észrevették az örültséget, mire a hajó kapitánya Nápolyban leszállította s most az osztrák-magyar konzulátus a Slavónia-gőzöson küldte vissza Fiuméba. Október 7-én egy Knuthi Izabella nevű gyermek meghalt, négy napra rá elhunyt egy Alexander Árpád nevű két éves fiú, míg október 12-én Babos Sándor 44 éves székesfehérvári illetőségű hajópincér halt meg. A szokásos szertartással mindhármukat a tengerbe sülyesz-

tették. A hajón, mikor legutóbb Triesztben horgonyzott, egy szerencsétlenség történt. A hajó első pincére 18 méter magasból lezuhant a hajó belsejébe s halálos sebeivel a trieszti kórházba szállították. Ezen útjában a hajónak volt egy Giorgodasi János 23 éves athéni illetőségű utasa is, ki hazájába akart visszatérni Amerikából s miután nem volt pénze, becsempészte magát a hajóra, hol elrejtőzött egy üres kabinba, ahol csak négy nap mulva akadtak rá, mikor a hajó már nyílt tengeren járt. Az ingyenutast most Triesztben partra tették és átadták az ottani rendőrségnek.

Hírek mindenfelől. Chicagóban alakult egy társaság Civic Federation címen, mely a trösztök garázdalkodásának akar gátat szabni.

Ontario Renfrawben kobaltkeresők egy 7 hüvelyk vastag ezüstérre bukkantak. A Georgian öblénél viszont gazdag aranyeleltre bukkantak.

A santacruzai kikötőbe 200 chinait vitt egy hajó. Mert nem engedték partra őket, leölték a hajó legénységét.

Az Utah-indiánok megint skalpoznak. Fort Meadenben fellázdak s irtó hadjáratra készülnek a fehérek ellen. Alighanem a rézbőrűeket pusztítják majd el.

Az Egyesült-Államok norfolki vámhivatalnok a lefoglalta a British-American Tobacco Co. néhány ládáját, melyekben körülbelül 875 ezer dollár értékű szivarka volt.

Dr. Gordon, a pennsylvaniai egyetem tanára, Alaskában, a Knokovin folyó torkolatától 800 mértföldnyire, eszkimókkal rokon népfajt fedezett fel.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe!
! EGYETEMES ACZELEKÉK. !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekéfej.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczél-ekéfej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

Akadályverseny.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

A zöldségfélék telettetése.

A nyáron át fogyasztandó zöldségfélék eltartására nem kell külön állandó helyről gondoskodnunk, mint-hogy ezek rövid ideig pincében vagy jégveremben is eltarthatók: minthogy azonban a legtöbb zöldségfélék ősszel szedjük ki és nem rögtön fogyasztjuk el vagy adjuk el: azért nagyobb mennyiségű zöldség természeténél külön teletető helyiségeket kell készítenünk.

Igen célszerű teletető pincét készíthetünk úgy, ha a kert emelkedettebb helyén 350 cm. széles, 150 cm. mély és megfelelő hosszúságú gödröt ásunk s a kiásott földet körülötte felhalmozzuk. A gödör oldalait téglával, kővel, deszkával, vert fallal vagy vályoggal kibéleljük s aztán a közepén egy vékony fallal két részre osztjuk, úgy azonban, hogy a választó fal közepén átjárót hagyunk. A fal déli része éppen úgy, mint az északi, 50—60 cm.-re álljon ki a földből, míg a középső választófal még ezeknél is 100—130 cm.-nyivel magasabb legyen. Az északi részt erős, kátrányozott deszkákkal bedeszkázzuk s azután 40—50 cm. vastag földréteggel betakarjuk, melyre még gypszleleteket rakunk, hogy a hideget mennél jobban távol tarthassuk. A déli rész deszkázatába melegágyi ablakot, a keletre kettős ajtót készítenünk. Nagyobb teletetőnek a nyugati oldalára is ajtót vághatunk, hogy talyigával vagy kétkerekű kis kocsival keresztül járassunk rajta; kisebb teletető-házon azonban nyugat felé csak egy, szükség esetén könnyen és jól beraktározható szellőztető ablakot hagyunk.

Az ablakok alá közvetlenül asztalokat, a déli falhoz pedig polcokat készítenünk s ha nincs üvegházunk, e polcokon teletetjük át a kaktuszokat, pelárgóniumokat stb., sőt egy kevés gyümölcs is elhelyezhető itt; az asztalokra aztán metélő hagymát, sósót, petrezselyemgyökeret, fejletlen rózsájú virágos kélt teszünk, kellően földbe rakva, hogy ott tovább növekedhessenek. Az asztal alatt murokrépa, pasztirnák, szóval olyan zöldség-nemű helyezhető el, amelynek nincs szüksége világosságra. Ezeket, ha hosszúkás gyökerűek, egymás fölé, ha ellenben inkább gömbölyűek, akkor egymasmellé homokkal rétegezve s egymástól is elválasztva helyezzük s közeiket mindig homokkal töltjük ki. A céklát, burgonyát, tarlórépát az északi oldalnál egyszerűen halomba rakjuk, ezeket azonban időnként átválogatjuk. A maghozónak szánt növényeket nyirkos homok közé verelve, a káposztaféléket pedig párosan összekötve s lécre vagy huzalra akasztva szintén itt teletetjük ki.

A teletető ablakait csakis napos, enyhe időben kell szellőztetés céljából kinyitni, kedvezőtlen idő esetében két hétig is zárva maradhatnak azok. Fő dolog az ilyen teletető helyiségnél, hogy az ne legyen nagyon száraz és hogy hőmérséklete lehetőleg állandóan 5—6 C. fok körül legyen.

Egyszerűbb, de szintén igen jó teletetőket készíthetünk, ha kiásunk egy 60—70 cm. mély, hosszúkás gödröt s fölibe egy-két oldalra lejtő, gerinces deszkafödelet készítenünk. Ehhez a födeles veremhez aztán egy bejáró ajtót készítenünk s az egész verem hosszában középiütt utat hagyunk. Az út két oldalán homokkal rétegezve éppen úgy rakjuk el ebben a zöldségeket, mint fentebb leírtuk azt. A nagyobb hidegek beálltával a verem tetejére földet és szalmás trágyát rakunk, hogy a hőmérsékletet állandóan a fagyási ponton felül tartsuk.

Tavaszzal aztán a tetőt szétbonthatjuk s a vermet be-töltve, helyét növénytermesztésre használhatjuk. Ha azonban nyáron át is veremnek maradhat, akkor az igen célszerűen használható fel pl. csiperke-gomba-termesztésre. Ha az ilyen vermet éveken át elbontatlanul hagyjuk meg helyén, akkor helyén való lesz a fedél deszkáit bekátrányozni, hogy tartósabbak legyenek és a kártékony állatok is távoltartassanak,

Fejes káposztát és olasz kélt nagyon jól átteleltethetünk még úgy is, ha egy 60—70 cm. mély s 150 cm. széles gödröt ásunk, aztán a földestől együtt kiszedett és nagy zöld leveleitől megtisztított fejes káposztát és kélt annak fenekére egymáshoz lehetőleg közel elültetjük. Esőzések és hidegek idejében az egész vermet úgy fedjük be deszkákkal, hogy az esővíz és hólé ezekről lefolyjék. Nagyobb hidegek alkalmával trágyát rakunk a verem tetejére, hogy a fagy abba be ne hatolhasson. Kalaráb, zeller és ezekhez hasonló zöldségeknek csak egy 15—20 cm. mély árkot készítenünk és a fentiek szerint használjuk.

Midőn csak kisebb mennyiségű, a házi szükséglet fedezésére szánt zöldség eltartásáról van szó, akkor természetesen elhelyezhetjük azt a házi pincében, sajtóházban vagy valamely más fagymentes száraz kamarában, mert ily esetben külön teletető helyiségek készítése nem volna érdemes. Érthető azonban, hogy ily esetben is a fent elmondott gyakorlati eltartási módok és szabályok lesznek alkalmazandók a zöldségek beteleltetésénél.

Gyümölcskertész.

A tavaszi búzáról.

Idén a tavaszi búzára nagyobb szükségünk lesz, mint más években, amikor az őszi vetések már novemberben zöldek. A ki nem kelt őszi vetések kiheverik ugyan a bajt, ha tavasszal jó idő jár rájuk és az Alföldön ez esetben a decemberi vetés is jó termést ad, de sok búzavetésre szánt terület áll még üresen és azért szükségünk lesz a tavaszi búzára is.

Kérdéses lehet ugyan, hogy érdemes-e ezt a területet mind tavaszi búzával bevetni vagy pedig célszerűbb helyette más, biztosabb növényt termesztetni, mert a tavaszi búza rendszeren kevesebbet terem, mint az őszi (átlag 7—10 q. per kat. hold) és nem olyan biztos a termése, de a remélhető nagy búzáarak miatt bizonyára reá szánják magukat a tavaszi búza vetésére azok is, akik azt különben nem termesztik, tehát a vetőmagot vásárolniuk kell. Ez esetben nagyon fontos kérdés az, hogy milyen fajtát vásároljunk, mert a tavaszi búza némelyik fajváltozata hazai viszonyaink között késői érésre miatt értéktelen.

Ha még ez évben vagy tavasszal igen korán el lehet vetni, akkor a *járó búza* jobb, mint a tavaszi, de ennek magját az őszi búzáétól nem lehet megkülönböztetni és azért csak akkor célszerű vásárolni, ha feltétlenül megbízható forrásból szerezhető be. Ellenkező esetben a tavaszi búza vásárlása ajánlatosabb, mert a mi viszonyainknak megfelelő tavaszi búzafajták magja apróbb, mint az őszi búzáé és rendszeren pirosabb is, tehát attól könnyebben megkülönböztethető.

A tavaszi búzák közül a mi viszonyaink között a *champlain* búza a legjobb, mert idejében beérik és többet terem, mint a mi közönséges tavaszi búzánk. Más tavaszi búzák, amilyenek a Noé és a bordeaux-i a mi viszonyaink közé nem valók, mert későn érők és így igen keveset teremnek.

Ennek bizonyítására szolgálhat az orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomás néhány kísérletének eredménye. Ezen kísérletekkel minden fajta egy kat.

Őszi táj.

hold nagyságú területen próbáltatott ki, tehát a kísérletek eredménye jó támpontot nyújt a fajták termőképességének megítélésére.

1902. évben Ötvenesen (Aradmegye) a champlain és a Noé-búza az ottani gazdaság tavaszi és járó búzájával összehasonlítva a következő termésadatokat szolgáltatta:

A fajta neve	A vetés ideje	Aratás ideje	Magtermés 1 kat. holdon
A gazdaság tavaszi búzája	8-tól márc. 20-ig	július 17.	583 kg.
Champlain búza	8-tól márc. 20-ig	" 19.	835 "
A gazdaság járó búzája	8-tól márc. 20-ig	" 22.	643 "
Noé-búza	8-tól márc. 20-ig	" 26.	608 "

A champlain búza eszerint a késői vetés dacára elég jó termést szolgáltatott. A többi fajta termése sokkal kevesebb és a Noé-búza magja nagyon aszott volt.

Igen korai vetéssel a többi fajták is jobb termést szolgáltathatnak, de amint a fent közölt kísérleti adatok is mutatják, a mi szélsőséges éghajlati viszonyaink között a búza korai érése igen nagy előny és ezért csak a champlain búza ajánlható vetésre. Ezt őszszel mélyen szántott, szuperfoszfátozott területre, tavaszi szántás nélkül, minél korábban vetve, jó búzatermesre számíthatunk.

K—k.

Cégváltoztatás. A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete cégjegyzésüket „Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezeté”-re változtatta meg. Ez alkalommal az alapszabályok is módosítottak, melyek szerint a szövetkezet célja: 1. A szövetkezeti tagok mezőgazdasági terményeit, termékeit, élelmicikkeit és szeszgyártmányait értékesíteni és ilyen minőségben szesznek és égetett szesznek italoknak nagybani eladását, valamint likőr- s rumgyártást nagyban eszközölni és üzni. 2. A szövetkezeti tagok mezőgazdasági szükségleteinek beszerzése. 3. A szövetkezeti tagok élelmicikkei termelésének irányítása és útmutatások nyújtása. A szövetkezet céljainak elérése végett a budapesti központi üzletén kívül Budafokon és a szükséghez képest más helyeken is fióktelepet létesít, mire nézve az igazgatóság saját hatáskörében intézkedik.

A só hatása az állatok szervezetére. Az állati test nélkülözhetetlen tápanyaga a só. A takarmányt izletesebbé teszi s így a kevésbé finom tápszerek is jól etethetők vele. A gyomorba jutva, az emésztést előmozdítja, nemkülönben elősegíti a kiürítést, valamint siettet a zsírlerakodást. Látnivaló, hogy ennyi előny mellett mennyire ajánlatos bővebb használata, különösen pedig olyan takarmányoknál, melyek nehezen emészthetők. A sózást többféleképpen végzik, aszerint, hogy milyen állatnemről van szó. Szarvasmarhánál többnyire nincs állandóan a só az állat előtt, hanem időszakonként — egy-két hétnyi időközben — adnak egy-két marokkal. A juhoknál már darab sót szoktak könnyen hozzáférhető helyen elhelyezni, hogy a juhok által bármikor nyalható legyen. A sózásnak ez a módja sokkal helyesebb s szarvasmarhánál is célszerűbb, ha állandóan a jászolban tartunk egy darab kősót és úgy helyezzük azt el, hogy két-két állat közé essen egy-egy darab. Az egyszerre nagyobb mennyiségben adott sónak maró hatása van és az állatok nem egyszer ellene szegülnek a sok só ellen s csak nagy erőszakkal lehet velük lenyeletni. Sertések és lovak a takarmány közé keverten kapják a sót. Sóból egy-egy számos marhára egy évre körülbelül 12 kilogrammot, míg egy fiatal növénydékállatra 1—2 kilogrammot számíthatunk. Porsózásnál naponta egy marhára 5 grammtól 30 grammig szoktak venni.

• MULATTATÓ •

Révai Miklós háza.

Kevesen tudják, hogy az érdemes magyar nyelvtudós, Révai Miklós, az építkezés tudományában is különösen jártas volt. Ő építette nálunk az első modern vasgerendás, vasvázás házat. Erről a dologról ír érdekes művelődés-történeti adatokat a Magyar Vaskereskedő című szaklap.

A régi jó időben, a mikor még úgy dolgoztak a mesteremberek, hogy munkájukat szinte örökkévalónak készítették, nem igen volt különösebb erősítő anyagra szükség. Kivált a kőműves mesterségben, ahol még manapság is nem egy épületen csodáljuk a fal rendkívüli erősségét, amely nemcsak az időnek, de még a csákánynak is ellentáll.

Magasabb épület sem igen volt régente. Már az egy-kétemeletes ház csodaszámba ment. A várfal magasságát a szélessége ellensúlyozta s a vártorony egymásfölötti részeit bolthajtás által választották el.

Arról, hogy a falakat vaskötéssel lehet erősebbé tenni, talán tudták a régiek, de nem igen alkalmazták. Ennek oka még abban is rejlett, hogy a vas drága volt s így nem tartották gazdaságosnak vasat használni az épülethez.

Révai Miklós érdeme, hogy nálunk, Magyarországon, már ezelőtt százöt esztendővel fölépült az első ház, a melynek földszintjét az első emelettől vasrudakra épített boltozat választotta el.

Révai, aki 1795-ig tanítóskodott, majd pedig lapot is szerkesztett, 1796-ban feljött Budára s itt összeállította, illetve kinyomatta az építkezésről szóló könyvét, amely sok éven át oktatója volt igen sok építőmesternek.

Révai könyve valahogy kezébe került egy budai rácnak, vagy a mint akkoriban nevezték: görögnek, névszerint Lyubovics Anasztáznak, s a gazdag polgár magát Révait kérte föl, hogy rajzoljon neki egy egyemeletes háztervet.

Révai elfogadta a megbízást s harminc pengő forintért meg is csinálta a munkát.

A kőművesmester azonban, akinek Lyubovits a rajz szerint a ház építését átadta, nem tudott eligazodni s így kénytelen volt Révait megkérni, hogy a házépítésnél felügyeljen és az építőmestert utasításokkal, útbaigazítással ellássa.

De mikor az első emeletig értek, a csúcsíves boltozat beszakadt.

Mivel az építőmester szegény ember volt, akin az okozott kárt megvenni nem lehetett, a rác kérte Révait, hogy keressen valami olyan módot, amely által ő úgy fölépíthetné a házat emeletesre, hogy ne károsodjék.

S így jutott Révai arra a gondolatra, hogy kísérletet tesz a vasrúddal.

Maga elment az akkor már létező Schopper vaskereskedő cég raktárába s ott kiválasztott tizenkét darab

megfelelő négyszögletes vasat, elvitte egy rácvárosi kovácshoz s négy hosszú darabbá összeforrasztatta, vagyis a tizenkét szál vasból nyert négy szálát.

A négy szál vasat egy kisebb szoba boltozatául helyezte el, olyformán, hogy a vasrudak alá és fölé deszkapadozatot erősített s bevakolta, illetőleg felső részére az emeleti rész padlóját rakta föl.

Azután kipróbálta a vasboltozat erősségét s csak a mikor meggyőződött róla, hogy megfelel, rendelte meg a többi szobához is a vasdarabokat a Schopper-cégnél.

Az épület bevált s az új módszer szerint épült házról részletes rajzot készített Révai, aki utóbb a vasboltozat építésének módját is megírta s 1798-ban Pozsonyban — ahol akkor lakott — ki is nyomatta.

Nálunk ez volt az első eset, hogy boltozathoz vasrudat használtak s hogy nem csúcsíves boltozattal, kővel vagy téglával választották el a földszintet az emelettől.

Az olasz koldus-világ.

Torinóban nemrégén egy öreg gonosztevő halt meg, a ki úgy látszik író tehetséggel is meg volt áldva, mert jól megírt és igen érdekes emlékiratot hagyott maga után. A Stampa nevű ujság részleteket közöl az öreg hátrahagyott írásából, a mely érdekes világot vet a kirihathatlan és rendkívül kiterjedt olasz koldus és gonosztevő szövetkezetekre.

Olaszországban — írja — a koldusok szervezete nagy és úgy lehetne mondani: mintaszzerű. A koldusok között igen sok a gyermekkorban lévő. Ha a mezei munka szünetel vagy kevesebb munkásra van szükség, akkor a koldusügynök bejárta a falvakat és kisközségeket bérel. A gyermeket megvizsgálják, hogy eléggé tud-e szánalmat kelteni és a vizsgálat eredményéhez képest különféle osztályba sorozzák be. Egy-egy gyermekért legföllebb tizenhét fillér bért fizetnek. A gyermek szülőivel szerződést kötnek és ebben a szerződésben mindig próbaidő van kikötve, valamint büntető határozatok arra az esetre, ha a fiú kötelességét nem teljesítené pontosan.

A kolduláshoz szükséges fogásokon kívül első sorban a tolvajlásra tanítják meg a gyereket, föltéve, hogy ilyenféle tehetsége van. Elsőbben munkaadóinak vendégein kell próbát tennie. Ha beválik, fölszabadul és kiküldik az utcára. Kolduláskor a gyermeknek szánalmat keltő arcot kell mutatnia, vagy testi fogyatékos-ságot tettetnie és szívettpőnen kell könyörögnie és sírnia. Egészen kis gyermekeket, a kik még fiatalok a tanításra, kitesznek a hidegre és éheztenek, amikor természetesen sírásuk szánalmat kelt a járó-kelőkben. Ha a hideg és az éheztenés nem elég, akkor addig verik a gyermeket, míg sírva fakad.

Egy vállalkozó, aki egész sereg gyermeket használt koldulásra, a szerencsétlenek hónaaljába hegyes vasforgácsal töltött kis zacskót kötött, úgy, hogy a gyermek, ha könyörögve kinyújtotta karját, irtózatosságot érzett és nem mesterkélten jajgatásával mindkét megthattott. A tulajdonképpen koldus szolgálata legszívesebben beteg gyermeket bérelnek, vagy vásárolnak, hogy már nyomorult külseje is figyelmet keltsen.

Ha a kis koldust tolvajjá is kiképezték, a szervezet felsőbb osztályába jut és ettől kezdve nem használják többé koldulásra. Erejét, képességét nem pazarolják

többé e mégis szük keresetre. Most már a koldulás csak eszközül szolgál neki, hogy a járókelők közelébe férközzék. Megtanul egész sereg szomorú történetet szüleinek nyomorúságáról, a maga nagy bajáról és míg ezt darálja, hosszú úton át elkíséri az utcán sétálót, keze ügyesen és észrevétlenül belenyul a zsebébe és kihalász belőle mindent.

Az olasz gonosztevő-világban nagyon szívesen alkalmazzák a gyermeket kémnek és őrtállónak. Mivel a a szegény ember gyermeke Olaszországban amúgy is többnyire az utcán tölti idejét, föltűnés nélkül nagy területet kikémlélhet, hogy nincs-e a közelben rendőr és megbízóinak észrevétlenül hirt ad.

A kis koldus-csemeték felnöve, ritka ügyes, elszánt és gyakorlott — gonosztevőkkel válnak. S ez a kiapadhatatlan forrás is egyik oka, hogy miért nem lehet végét vetni az olasz bünszövetkezetek, a kamorra, maffia garázdálkodásának.

APRÓSÁGOK.

Diák mint munkás. Régi dolog, hogy az amerikai soha se nézi, ki milyen ember, ki volt az apja, ki volt az anyja. Ha munkát keres valaki s épen van üresedés, felveszi azt, aki jelentkezik. Nálunk ezt már jelentékenyen sok körülmény befolyásolja, másrészt pedig excommunicálja a minden kákn csomót kereső, élhetetlen társadalom azt, aki becsületes munkát végez, ha épen nem húzhat nyomban glacé keztyűt. A newyorki egyetem hallgatóitól bezeg soh'se kérdi a rektoruk, ki mivel keresi megélhetése feltételeit. Az igaz, hogy ott nem rekesztik ki az intézetből oly ridegen a szegény flótást, akinek nincs beiratkozásra, meg tandíjra pénze. Ha utcaseprőnek megy a diák, azt sem veti szemétre senki, ha szállodai pincér, evőeszköz vagy utcasarki cipőtisztító, az se baj, de még az se, ha épen hordár, vagy uri inas. A newyorki munkaközvetítőhöz napoként fordul munkáért az egyetemi polgár.

Apróságok. A londoni Villis Roomban tartott árverésen 364.000 koronáért kelt el egy Hoppner portait.

A mult évben 160 külföldi iparos lett német állampolgárrá csak Berlinben. Ezek között volt nyolc magyar.

A Gotthard vasúttal 2,639.856 frankot jövedelmeztek 1,589.103 frank kiadással szemben.

KÉPEINKHEZ.

Akadályverseny. A lóversenyek több faja között foglal helyet az akadályverseny. Amily szép sport e lovaglás, olyan veszélyes is. A mult héten történt meg, hogy egy fiatal hadnagy, Kvassay István lett áldozata a lovaglás sportjának, életével fizetett, mert lova fölbukva az akadály átugrásánál, maga alá temette lovasát és agyonzúzta. Néha az akadály átugratása kisebb bukással történ, amely nem halálos, de lovasára kellemtlen. Képünk egy lebukott akadályversenylovast tüntet fel.

Őszi táj. Lehullott a lomb, zörög az elszáradt haraszt lábuk alatt. A természet nyugvásra tért, téli álmát aludni készült. Őszi borongós köd ül a határra és önkénytelenül is a mulandósággal foglalkozunk, amely mindnyájunk sorsa, az egész természeté. Az őszi hangulatban van valami fenséges, amely nem egy művésznak ad ihletet, hogy ecsetével megörökítse a fenséges őszi hangulatot, amelyent a mai képünk ábrázol.

Betűtalány.

Mitrenga László-tól.

P P P L M
 P P P L á

Megfejtési határidő 1907. december hó 5.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 46. számában közölt talány megfejtése

„A hazai földön.”

Helyesen fejtették meg: Györkös Ferenc, Döme László, Berger Kardos József, Szalánczy Béla, Kiss Piroška, Bakos Tilda, Barát Károly, Lehotzky Jolán, Virág Gábor, Kertész Péter, Németh Béla, Szabó István, Hegedűs Béla, Faragós Armin, Kósa István, Kerek József.

A sorshuzásnál Faragós Armin nevét huztuk ki elsőnek, kinek egy érdekes könyvet küldöttünk.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1907 november 20.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 12—81·40 K., helybeli borjúhús 1·10—1·30 K., sertéshús 104—1·12 K., szalonna füstölt 148—152 K., szalonna, olvasztani való 1·40—1·44 K., hárj 152—154 K., sertésszir 1·52—1·56 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1·30—1·60 K., hazai sonka 1·60—1·80 K., szalámi 4—4·40 K.

Baromfifélék: ——— K., rántani való csirke 1·80—2— K., sütni való csirke 2·20—2·60 K., kacsza, hizott 4—6— K., lud hizott 12—16— K., pulyka, hizott 6—8— K. páronkint. Vágott hizott liba 1·20—1·32 K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka 1·40—1·60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gaboná. (Arak métermázsánként értendő). Buza 24·80—25·80 K. Rozs 23— K-tól — K-ig. Árpa 15·40 K-tól 15·66 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 11·60—17— K. Tengeri 13·40—13·90 K

Teavaj: (centrifugált) 2·30—2·50 K., főzővaj 1·60—1·80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 12—20 fillér.

Tojás: bácskai 90—92 K., erdélyi apróbb áru ——— K. ládánként (1440 drb). Apadt — K., meszes — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 4·40—5·20 K., rózsas új 4—5— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ——— K., mm.ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	37·4	61·53	36·80	36—	33·80	35·40	34—	32·20

Takarmányvásár. Réti széna 6—8·60 muhar 7·60—8·40 zsup-szalma 5·60—6·60 alomszalma 5—5·50

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

Magyar házi-ipar. ————— Magyar termények.

Söprűk, szatyorok, gyékények, bőrbocskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

1908.

Hatodik évfolyam.

1908.

Egy állatkedvelő sem nélkülözheti a legolcsóbb és legjobb baromfi- és házinyulatenyésztési **heti képes** szaklapot, a

„BAROMFITENYÉSZTÉS”-t,

mely a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő- és diszmadár-, galamb- és házinyulatenyésztési és értékesítési kérdéseket a legteljesebben felkarolja és tárgyalja.

Főszerkesztő:

HREBLAY EMIL

állattenyésztési felügyelő.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisczadók, iparosok és magánzók egvarant haszonnal és élvezettel olvashatják a „Baromfitenyésztés”-t, a magyar baromfitenyésztési ügy igaz barátját. — Előfizetési ára: **Egy évre 10 K, félévre 5 K.** A „Baromfitenyésztés” hetenként szép képeket közöl. Levélsekrenyében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol. A „Baromfitenyésztés” olcsóságával (egész évre 10 K, félévre 5 K) a szerényebb és lelkényesebb igényeket is kielégíti. — Előfizetési pénzek e czim alatt: **„Baromfitenyésztés” szerkesztőségének, Budapest-Rákospalota, V. utca 3. sz. küldendők.** Ezen heti képes szaklapot a szerkesztőség mindenkinek, aki levelezőlapon hozzá fordul, 3 héten át ingyen és bérmentve küldi mutatoul, mert a szerkesztő azt akarja, hogy e házilag készült lapot minden tenyésztő megismerje. **A ki a „Baromfitenyésztés”-re egy évre 10 koronával egyszerre már most előfizet, az ezen évben teljesen ingyen kapja a lapot.**

1907. évi 6719 szám.

Verseny tárgyalási hirdetmény

a fekete-garamvölgyi erdei vasut kiépítése tárgyában.

A beszercebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében a m. á. v. zólyombrézói állomásából kiinduló és Feketebalog végállomásig vezető, mintegy 11·5 kilométer hosszú, 760 mm. nyomszelvényű, korlátolt közforgalmu erdei vasut építési munkálataira ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetek.

A kiadásra kerülő munkák a következők:

a) A szóban levő erdei vasut létesítése érdekében szükséges összes műszaki munkák, u. m. a vasut és tartozékainak létesítésével kapcsolatos mindennemű építmények előállításához szükséges felvételi, tervezési és kitűzési munkák stb.

b) A pálya és tartozékai létesítése céljából szükséges összes alépítményi munkák, u. m. a földmunkák, a vízmenesítő és biztosítási munkák, a támasztó és bélésfalak, a hidak és áteresztők építése, az utépítmények és plateau kavicsolások.

c) A falépítményi vas- és acélszármak beszerzése, szállítása és a falépítmény teljes elkészítése a beágyazással együtt.

d) Az állomások, kitérők és megállóhelyek létesítése.

Az iverként egykoronás helyegyel ellátott és a pályázati feltételekben körülírt módon kiállított ajánlatok a beszercebányai m. kir. erdőigazgatóságnál 1907. évi december hó 19-én délelőtti 11 óráig nyújtandók be.

A közigazgatási bejárás alapjául szolgáló tervek a vasut közigazgatási bejárásáról 1906. évi szeptember hó 3-án felvett és a kereskedelemügyi miniszter ur 1906. évi 73941. számú rendeletével jóváhagyott jegyzőkönyv, a szerződési és ajánlattervezet, a vonal mentén végzett talajkutató kimutatása, a munkák végrehajtására vonatkozó általános és részletes vállalati feltételek, a létesítendő épületek és építmények leírása a beszercebányai m. kir. erdőigazgatóság hivatalos helyiségeiben (Beszercebányán, IV. Béla király tere 8. szám) folyó évi november hó 6-ától kezdődőleg a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanígy a pályázati feltételek, a szerződés tervezete, a tájékoztató előmérés, az árjegyzék a használandó ajánlati minta és a vonal mentén végzett talajkutató kimutatása díjmentesen; az általános és részletes vállalati feltételek, az épületek és építmények leírása és a közigazgatási bejárás jegyzőkönyv másolata együttesen 20 (husz) koronáért, a helyszínrajz, hosszszelvény és szabványrajzok együttesen 80 (nyolcvan) koronáért, ugyancsak f. évi november hó 19-étől kezdődőleg ugyanott beszerezhetők, esetleg a rajzok a vállalkozó vagy megbízottja által és saját költségén a hivatalos órák alatt lemásolhatók.

Beszercebányán, 1907. évi november hóban.

M. kir. erdőigazgatóság

Baromfitenyésztők Lapja

a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének hivatalos közlönye, a legjobb és legelterjedtebb baromfitenyésztési szaklap. Minden tenyésztőre nélkülözhetetlen. Hirdetésekre a legalkalmasabb. Előfizetési ára, mint az egyesület tagsági díja 8 kor. egy évre. Olcsó hirdetési díjak. Szerkesztőség és kiadóhivatala: Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám, Köztelek, I. emelet 10. szám.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtökéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírással mellett bámulatos könnyen járnak.

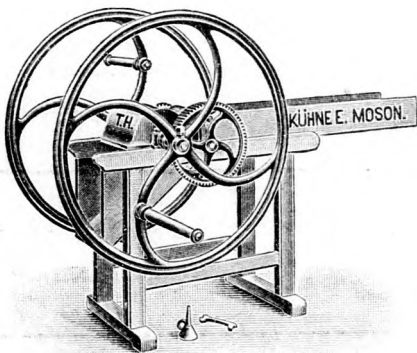
Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E.

hazánk legrégebbi mező-
gazdasági gépgyára ::

MOSONBAN

FŐRAKTÁR:
Budapest, VI., Váci-körút 57a

:: elismert gondos kivitelben szállit ::

szecskavágógépeket,

répavágókat, darálókat, ::

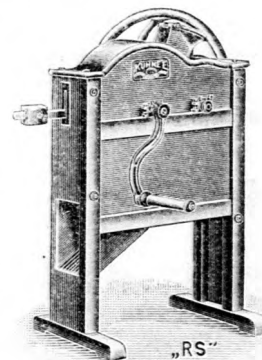
takarmányfüllesztőket,

„TORNADO“ kukoriczászár-

tépőket, MORZSOLÓKAT,

burgonyamosó-gépeket, ::

teljes takarmánykamra-berendezéseket

FIÓKRAKTÁR:
Debreczen és
Temesvár ::

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek az év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.740. — kor.
Tartalékok	-----	764.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90.349. — kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	39.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéselegetől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetéseleget közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és

Gőz-utimozdonyokat

a legökétebb szerkezettel, a legjutányosabb árak mellett szállítanak

John Fowler & Co.

Budapest-Kelenföld

a vasutállomással szemben.

Telefon 42—50.

Telefon 42—50,

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét,

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.